

ses i forlængelse af den i 1985 gennemførte aftalelicensordning på undervisningsområdet.

Forslaget er baseret på en flertalsindstilling fra Ophavsretsudvalget i betænkning nr. 912/1981 og skal ses på baggrund af den udvikling i de reprografiske reproduktionsmetoder, herunder især fotokopieringsteknikken, der har fundet sted siden gennemførelsen af den gældende lovgivning i 1961. Den nye teknik har gjort det muligt for offentlige myndigheder, erhvervsvirksomheder, biblioteker, undervisningsinstitutioner mv. at fremstille eksemplarer af beskyttede værker på en måde og i et omfang, som hidtil kun har været kendt i forbindelse med forlagsmæssig virksomhed.

I forbindelse med høringen har rettighedshaverorganisationerne samt Den Danske Forlæggerforening støttet udvalgsflertallets forslag, medens bl.a. Forbrugerrådet, Dansk Industri, Dansk Arbejdsgiverforening, Amdsrådsforeningen, Finansrådet, Danmarks Radio og TV 2 har været imod.

Kulturministeriet finder, i lighed med flertallet i Ophavsretsudvalget, at en aftalelicensordning repræsenterer en smidig form for regulering af behovet for den institutionaliserede eksemplar fremstilling. Ministeriet har herved lagt vægt på, at der på rettighedshaversiden er skabt en organisatorisk platform for en aftalelicensløsning, idet langt størsteparten af de nationale ophavsmænd m.fl., der har rettigheder involveret i forbindelse med fotokopiering, er organiseret i Copy-Dan, Pressekopier. Copy-Dan, Pressekopier, indgik i 1990 aftaler med i alt ca. 35 enkeltvirksomheder mv. Endvidere finder ministeriet, at der på såvel det offentlige som det private område i vid udstrækning findes fællesorganisationer, som vil være i stand til at indgå aftaler centralt på vegne af en række repræsenterede institutioner, virksomheder osv., herunder fx arbejdsgiverforeninger og fagforbund.

Kulturministeriet må på denne baggrund være af den opfattelse, at der, som forholdene har udviklet sig både på bruger- og rettighedshaverside, foreligger de nødvendige organisatoriske og praktiske forudsætninger for en aftalelicens.

Skulle forhandlinger mellem de involverede parter ikke føre til noget resultat, er der i lovforslagets § 52 stillet forslag om en mulighed for mægling. Der henvises herom til bemærkningerne til § 52.

Spørgsmålet om gennemførelse af en aftalelicensordning for fotokopiering i erhvervsvirksomheder mv. har været drøftet med de andre nordiske lande. Finland og Island har allerede i gældende lovgivning aftalelicensbestemmelser, der omfatter fotokopiering i erhvervsvirksomheder mv. Norge forventes ligeledes at gennemføre en bestemmelse svarende til

lovforslagets § 14. I Sverige har man indtil videre ikke ønsket at gennemføre tilsvarende bestemmelser. Efter de for Kulturministeriet foreliggende oplysninger dækker de i Sverige indgæede aftaler imidlertid kun institutionskopiering af beskyttede artikler mv., som er frembragt af organiserede svenske rettighedshavere, ikke materiale, som er frembragt af uorganiserede – herunder også udenlandske – rettighedshavere.

Udtrykket »offentlige eller private institutioner, organisationer og erhvervsvirksomheder« skal forstås i vid betydning. Enhver form for statslig og kommunal administration er således omfattet. Det samme gælder offentlige erhvervsvirksomheder og offentlige eller private sammenslutninger, organisationer og foreninger, herunder fagforeninger, samt kirkelige og andre religiøse organisationer og institutioner, herunder menighedsråd. Omfattet er ligeledes den administrative virksomhed inden for radiofoni, undervisningsinstitutioner, arkiver, biblioteker og museer.

Med hensyn til forståelsen af udtrykket »fotokopiering eller lignende« henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 13. Under høringen har der bl.a. fra Dansk Journalistforbund været fremsat ønske om, at bestemmelsen i § 14 også skulle omfatte elektronisk kopiering. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Retten til kopiering efter forslaget til § 14 omfatter:

- Fagmæssige artikler i aviser, tidsskrifter og samleværker.
- Korte afsnit af andre udgivne værker af fagmæssig art.
- Illustrationer, som er gengivet i tilslutning til teksten.

Ved fagmæssige artikler i aviser, tidsskrifter og samleværker forstås artikler, som har relation til det område, den konkrete bruger beskæftiger sig med, uanset om der er tale om artikler af faglitterær eller skønlitterær karakter. Det fagmæssige omfatter ikke blot tekniske og videnskabelige værker, men også bl.a. nyhedsstof, politiske artikler og alment oplysende fremstillinger. Værker af rent underholdende karakter, som ikke har forbindelse til den enkelte brugers virksomhed, falder uden for bestemmelsens anvendelsesområde. Ved »samleværker« forstås værker, der er en sammenstilling af værker eller dele af værker i henhold til lovforslagets § 5.

Når det ikke drejer sig om artikler i aviser, tidsskrifter eller samleværker, men om selvstændige værker, herunder især forlagsudgivne bøger, må der af disse kun kopieres korte afsnit. Bestemmelsen giver ikke adgang til kopiering af hele hånd- eller